

Olsztyn, dnia 9 lipca 2014 r.

PS-IV.431.1.3.2014.UR

**Dom Pomocy Społecznej
w Szczytnie**

**ul. Wielbarska 2
12-100 Szczytno**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej przeprowadził kontrolę kompleksową Domu Pomocy Społecznej w Szczytnie przy ul. Wielbarskiej 2 i Filii Domu w Spychowie przy ul. Sienkiewicza 3, w dniach 05-07 i 10-11 marca 2014 r., w zakresie przestrzegania praw mieszkańców, jakości świadczonych usług, spełniania standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 27 sierpnia 2012r., poz. 964) oraz zgodności zatrudnienia pracowników Domu z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do 11 marca 2014 r. Ustalenia zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią Dyrektor Jolantę Dunaj-Tarkowską w dniu 11 czerwca 2014 r. Do protokołu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Domu Pomocy Społecznej w Szczytnie i w Filii Domu w Spychowie stwierdzono, że Dyrektor Domu Pani Jolanta Dunaj-Tarkowska oraz Kierownik Filii w Spychowie Pani Danuta Skonieczna spełniały wymogi kwalifikacyjne dla osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, wynikające z art. 122 ustawy o pomocy społecznej.

Kwalifikacje zawodowe pracowników socjalnych były zgodne z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej, a pracownicy działalności opiekuńczo-terapeutycznej posiadali kwalifikacje zawodowe odpowiadające zajmowanym stanowiskom, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1050 ze zm.), poza sanitariuszami. Ustalono, że w DPS w Szczytnie w okresie prowadzenia kontroli zatrudnione były 3 osoby na stanowisku starszego sanitariusza i 5 osób na stanowisku sanitariusza. Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia dotyczącymi minimalnych wymagań kwalifikacyjnych, sanitariusz winien mieć wykształcenie podstawowe, kurs specjalistyczny i egzamin kwalifikacyjny, a starszy sanitariusz:

wykształcenie średnie (o profilu ogólnym lub zawodowym umożliwiającym wykonywanie zadań na stanowisku), kurs specjalistyczny i egzamin kwalifikacyjny.

Dokonując oceny kwalifikacji zawodowych starszych sanitariuszy i sanitariuszy w DPS, stwierdzono:

- 2 starszych sanitariuszy w dacie kontroli nie spełniało wymagań kwalifikacyjnych w związku z brakiem wykształcenia średniego (dot. pracowników wymienionych na str. 10 protokołu)
- 1 starszy sanitariusz i 3 sanitariuszy (pracownicy ci wymienieni zostali na str. 10 protokołu) nie spełniali wymagań kwalifikacyjnych w zakresie ukończenia kursu specjalistycznego
- żaden z sanitariuszy w DPS w Szczytnie nie posiadał egzaminu kwalifikacyjnego. Jednakże w ocenie zespołu inspektorów, z uwagi na charakter zadań powierzonych sanitariuszom oraz ich staż pracy na stanowisku sanitariusza (najkrótszy to 1,5 roku), nie jest konieczne spełnienie przez nich wymogu kwalifikacyjnego, jakim jest "egzamin kwalifikacyjny"
- wszyscy starsi sanitariusze i sanitariusze mieli powierzony obowiązek wykonywania zadania: "dbanie o zdrowie i higienę osobistą osób chorych i niesamodzielnych", a nie legitymowali się przeszkoleniem w tym przedmiocie.

Stwierdzono, że DPS w Szczytnie w dacie kontroli nie spełniał standardu usług bytowych w zakresie metrażu i ilości osób zamieszkujących pokoje. Pozostałe wymogi w zakresie standardu usług bytowych w domu pomocy społecznej zostały przez DPS spełnione.

Z brzmienia § 6 ust.1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej wynika, że jednoosobowy pokój mieszkalny w dps ma mieć powierzchnię nie mniejszą niż 9m², a pokój wieloosobowy – nie mniejszą niż 6m² na osobę, przy czym pokój uznaje się za spełniający normy, o których mowa, jeżeli odstępstwo od tych norm poniżej wymaganej wartości nie jest większe niż 5%. Ponadto powołany przepis mówi, że w przypadku osób poruszających się samodzielnie, pokój nie może być przeznaczony dla więcej niż trzech osób, a w przypadku osób leżących – dla więcej niż czterech osób.

W dacie kontroli w placówce w Szczytnie 2 pokoje nie spełniały standardu pod względem metrażu i 2 pokoje nie spełniały standardu pod względem ilości zamieszkujących w nich osób (sprawa ta została opisana szczegółowo w protokole z kontroli na str. 12-13). W Filii w Spychowie nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Wszystkie pokoje w Szczytnie i w Spychowie spełniały wymogi standardu pod względem wyposażenia.

Przepisy rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej regulują warunki efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających. Jednym z tych warunków jest zatrudnianie w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 2 pracowników socjalnych na 100 mieszkańców Domu (§ 6 ust.2 pkt 1 rozporządzenia). Ustalono, że Dom w Szczytnie na dzień kontroli zatrudniał 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, wszyscy pracowali w placówce w Szczytnie. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej można przyjąć, że 1 etat pracownika socjalnego przypada na 50 mieszkańców. Wymiar czasu pracy pracowników socjalnych powinien być proporcjonalny do liczby mieszkańców. Dom Pomocy Społecznej w Szczytnie ma 196 miejsc, w tym 25 w Filii w Spychowie. Zatem w przypadku Domu Pomocy Społecznej w Szczytnie z Filią w Spychowie, posiadającego 196 miejsc, pracownicy socjalni winni być zatrudnieni w łącznym wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż 3,92 etatu. Praca socjalna na rzecz mieszkańców w Szczytnie winna być świadczona przez pracowników zatrudnionych w łącznym wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż 3,42 etatu, a na rzecz mieszkańców w Spychowie - nie mniejszym niż 0,5 etatu.

Kolejnym warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających przez dom pomocy społecznej jest zapewnienie mieszkańcom kontaktu z psychologiem, a w przypadku domów dla osób przewlekłe psychicznie chorych, również z psychiatrą (§ 6 ust.2 pkt 2 rozporządzenia). Zgodnie z dokonanymi ustaleniami, kontrolowana jednostka wymóg ten spełnia.

Dom pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych winien posiadać wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego na poziomie nie mniejszym niż 0,5 na jednego mieszkańca domu (§ 6 ust.2 pkt 3 rozporządzenia). Mieszkańcy zamieszkujący Dom Pomocy Społecznej w Szczytnie i mieszkańcy zamieszkujący Filię w Spychowie otrzymują opiekę i korzystają z terapii w swoich placówkach, w związku z tym wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutycznego obliczono dla każdej z nich oddzielnie. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego dla placówki w Szczytnie wynosi 0,48 i był niższy o 0,02 niż minimalny wskaźnik wymagany dla tego typu domu rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutycznego dla placówki w Spychowie wynosił 0,52 i był zgodny z ww. rozporządzeniem.

Ustalono, że obowiązek szkolenia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego Domu realizowany był prawidłowo zarówno w Domu w Szczytnie, jak i w Filii w Spychowie. Pracownicy wykonujący zadania w ramach zespołu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczyli w szkoleniach zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. b rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, dom uznaje się za spełniający warunki, jeżeli w zakresie usług opiekuńczych i wspomagających zapewnia mieszkańcom domu organizację terapii zajęciowej w pracowniach terapii, a w przypadku osób przebywających w domach dla osób przewlekle psychicznie chorych i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, również w warsztatach terapii zajęciowej. Ustalono, że w Domu Pomocy Społecznej w Szczytnie i w Filii w Spychowie nie ma terapeutów zajęciowych i mieszkańcy nie korzystają z zajęć w warsztatach terapii zajęciowej. Ustalenia dotyczące jakości usług świadczonych przez kontrolowany DPS wykazały niedostatki w zakresie terapii zajęciowej w Filii Domu w Spychowie. Rozmowy przeprowadzone przez zespół inspektorów z mieszkańcami Filii, świadczyły o niezadowoleniu mieszkańców z prowadzonej terapii. Podkreślali oni, że prowadzone zajęcia polegają głównie na organizowanych spacerach po okolicy. Zespół inspektorów stwierdził, że w prowadzonym w Filii dzienniku zajęć z terapii zajęciowej są liczne poprawki z użyciem korektora, a daty jakimi zaopatrzone są wpisy terapeutki, niejednokrotnie pokrywają się z terminami jej urlopów lub zwolnień lekarskich. W dacie kontroli w Filii w Spychowie kadrę terapeutyczną stanowiło 3 terapeutów, w tym 1 terapeuta przebywał na urlopie wychowawczym, a 1 terapeuta od dnia 10.02.2014 r. był oddelegowany do DPS w Szczytnie.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że w Domu Pomocy Społecznej w Szczytnie i w Filii Domu w Spychowie są przestrzegane prawa mieszkańców.

Działalność jednostki w zakresie spraw objętych kontrolą oceniona została pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości jest dyrektor jednostki. W związku z powyższym, działając w oparciu o art. 128 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.), wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Przestrzegać, by pracownicy zatrudnieni w DPS i osoby nowo zatrudniane spełniały wymogi kwalifikacyjne stosownie do zajmowanego stanowiska. Wyeliminować nieprawidłowości w DPS w Szczytnie związane z obsadzeniem stanowisk

sanitariuszy i starszych sanitariuszy, dotyczące braków w zakresie ich kwalifikacji zawodowych, które wykazane zostały w niniejszym wystąpieniu (i szczegółowo w protokole). Dodatkowo starszych sanitariuszy i sanitariuszy realizujących powierzone im zadanie: "dbanie o zdrowie i higienę osobistą osób chorych i niesamodzielnych", przeszkolić w tym przedmiocie.

2. Podjąć działania mające na celu przywrócenie w DPS w Szczytnie obowiązującego standardu usług bytowych w zakresie metrażu pokoi i ilości osób zamieszkujących pokoje.
3. Podjąć działania w celu osiągnięcia stanu zatrudnienia pracowników socjalnych w łącznym wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż 3,92 etatu, uwzględniając, by praca socjalna na rzecz mieszkańców w DPS w Szczytnie była świadczona przez pracowników zatrudnionych w łącznym wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż 3,42 etatu, a w Filii w Spychowie nie mniejszym niż 0,5 etatu.
4. Podjąć działania w celu zwiększenia wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w placówce w Szczytnie do poziomu nie mniejszego niż 0,5 na jednego mieszkańca.
5. Podjąć działania mające na celu poprawę jakości terapii zajęciowej prowadzonej w Filii w Spychowie, uwzględniając potrzeby mieszkańców w tym zakresie. Zwiększyć i na bieżąco prowadzić nadzór nad poprawnością dokumentacji dotyczącej zajęć terapii zajęciowej.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w terminie 30 dni podmiot kontrolowany jest zobowiązany do powiadomienia o sposobie wykorzystania uwag i realizacji zaleceń, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji zaleceń.

Jednocześnie informuję, że w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje jednostce kontrolowanej prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie uwag i zaleceń zawartych w tym wystąpieniu.

GLÓWNY SPECJALISTA

Urszula Rusowicz

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Witold Uziello

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Sylwia Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie